NORAKSTS
Lieta Nr.A420661710
143/AA43-0437-12/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 5.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente V.Zommere,
tiesneses S.Gintere un M.Osmane

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *A.A.* (p.k.*/personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 140.panta pirmās daļas, sakarā ar *A.A.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 2.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Dobeles novada pašvaldības policijas inspektors *A.T.* 2010.gada 20.aprīlī *A.A.* (turpmāk – pieteicējs) sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.CU302976 (turpmāk – Protokols) par to, ka 2010.gada 17.aprīlī pieteicējs Dobeles novadā, Krimūnu pagastā uz ceļa „Akācijas-Vīndedžu kapi" patvaļīgi uzstādīja ceļa zīmes Nr.118 un Nr.323. Par šādu administratīvo pārkāpumu atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī - LAPK) 140.panta pirmajā daļā.

2010.gada 28.aprīlī Dobeles novada Administratīvā komisija (turpmāk – atbildētājs) pieņēma lēmumu Nr.D41 185 (turpmāk arī - Lēmums), ar kuru sodīja pieteicēju ar naudas sodu Ls 50.

[2] 2010.gada 27.maijā Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteicējs pieteikumu pamatoja ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Uzstādītās ceļa zīmes atradās uz pieteicējam piederoša zemes gabala „*/Nosaukums/*", nevis uz pagasta pašvaldībai piederošā ceļa.

[2.2] Ceļa Nr.25 braucamās daļas platums ir 6 m, bet ceļa zīmes klātnes platums ir 9 m, ceļa zīmes uzstādītas uz staba vismaz 3 m ārpus minētā ceļa klātnes uz z/s „*/Nosaukums/*" piederošā zemesgabala, caur kuru iet servitūta ceļš.

[2.3] Pieteicējs savas darbības esot saskaņojis ar Lauku atbalsta dienestu.

[2.4] Atbildētājs pats nav veicis minētā ceļa uzturēšanu, jo tur vairāk nekā 6 nedēļas atrodas vismaz 1,5 m dziļš izskalojums, kurš nav pat norobežots, tādējādi radot draudus satiksmes drošībai.

[3] Atbildētājs tiesai sniegtajos rakstveida paskaidrojumos norādīja turpmāk minēto.

[3.1] Pamatojoties uz pieteicēja kaimiņienes ziņojumu, tika konstatēts minētais pārkāpums. Pieteicēja paskaidrojums un fotogrāfijas apliecina izdarīto pārkāpumu.

[3.2] Atbildētājs uzskata, ka pieteicējs komisijas sēdē paskaidrojis, ka uzstādījis minētās ceļa zīmes, jo veicis ceļa ikdienas uzturēšanas darbus (bez saskaņošanas ar ceļa turētāju – novada pašvaldību), paskaidroja, ka ir noņēmis ceļa zīmes, kā arī atzina savu vainu.

[3.3] Ņemot vērā pārkāpēja personību, nožēlu par izdarīto un apstākli, ka novērstas izdarītā pārkāpuma sekas, tika piemērots minimālais sods Ls 50 apmērā.

[3.4] Atbildētājs norāda, ka tā rīcībā nav dokumentu, kas apliecinātu, ka minētais ceļš piederētu pieteicējam.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 2.decembra spriedumu noraidīts *A.A.* pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Pieteicējs sodīts par pārkāpumu, kurš noteikts LAPK 140.panta pirmajā daļā. LAPK 140.panta pirmā daļa *(redakcijā uz 2010.gada 28.aprīli)* nosaka, ka par ceļa zīmju, luksoforu vai citu ceļu satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu patvaļīgu noņemšanu vai uzstādīšanu — uzliek naudas sodu fiziskajai vai juridiskajai personai no piecdesmit līdz divsimt latiem.

Tiesa secināja, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības atbilstoši šai tiesību normai, nepieciešams konstatēt, ka persona patvaļīgi noņēmusi vai uzstādījusi ceļa zīmi, luksoforu vai citu ceļu satiksmes organizācijas tehnisko līdzekli. Proti, tiesa pārbaudīja, vai: 1) persona ir noņēmusi vai uzstādījusi ceļa zīmi, luksoforu vai citu ceļu satiksmes organizācijas tehnisko līdzekli; 2) minētās darbības veiktas patvaļīgi.

[4.2] Tiesa konstatēja, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir uzstādījis ceļa zīmes Nr.118 *(ceļa posms, kur uz ceļa, blakus tam vai virs tā tiek veikti jebkādi darbi, kas aizņem ceļu vai ietekmē satiksmes apstākļus)* un Nr.323 *(maksimālā ātruma ierobežojums). Aizliegts braukt ar ātrumu (km/h), kas pārsniedz zīmē norādīto).* Minēto apstiprina pieteicējs pieteikumā, kā arī 2010.gada 17.aprīļa paskaidrojumā *(lietas 56.lapa).*

Ceļa zīmju uzstādīšana ir pierādīta arī ar 2010.gada 20.aprīļa administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.CU302976 un fotogrāfijām *(lietas 58.lapa).*

Secināms, ka ar lietā esošajiem pierādīšanas līdzekļiem ir apstiprināts, ka pieteicējs ir uzstādījis ceļa zīmes Nr.118 un Nr.323 (turpmāk arī - ceļa zīmes).

[4.3] Tiesa pārbaudīja administratīvā pārkāpuma otro kritēriju, proti, vai minētās darbības pieteicējs veicis patvaļīgi *(atbilstoši likumam neatļauta, prettiesiska darbība).*

Ceļu satiksmes likuma 38.panta pirmā daļa nosaka, ka satiksmi uz ceļiem organizē ar ceļa zīmēm, ceļa apzīmējumiem, luksoforiem, transporta un gājēju plūsmas nožogojumiem un citiem tehniskajiem līdzekļiem, kas atbilst Latvijā obligāto standartu un citu normatīvu prasībām. Savukārt minētā likuma 38.panta otrā un trešā daļa paredz, ka satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu veic ceļa pārvaldītājs atbilstoši saskaņotajai projekta dokumentācijai vai saskaņojot ar Latvijas Valsts ceļiem un, ka ceļa pārvaldītājs ir atbildīgs par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu savlaicīgu uzstādīšanu un to pastāvīgu atrašanos lietošanas kārtībā.

Ceļu satiksmes likuma 1.panta 2.punkts paskaidro, ka ceļa pārvaldītājs — īpašnieks vai cita fiziskā vai juridiskā persona, kurai attiecīgais ceļš nodots pārvaldījumā (pārziņā).

No Dobeles novada pašvaldības 2010.gada 16.jūlija izziņas Nr.2-9/1694 izriet, ka ceļš ar grants segumu „Akācijas – Vīndedžu kapi" (turpmāk – Ceļš) Krimūnas pagastā, Dobeles novadā atrodas novada pašvaldības tiesiskajā valdījumā. Minēto nenoliedz arī pieteicējs, bet norāda, ka ceļa zīmes novietotas nevis uz pašvaldībai valdījumā esošā ceļa, bet gan uz pieteicējam piederošā z/s „*/Nosaukums/*" zemes 3 metru attālumā no Ceļa braucamās daļas.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, tiesa secināja, ka Ceļa pārvaldītājs ir Dobeles novada pašvaldība. Attiecīgi tikai atbildētājam saskaņā ar Ceļu satiksmes likumā noteikto tiesisko regulējumu bija tiesības izvietot ceļa zīmes, kas organizē satiksmi uz Ceļa.

Tiesas vērtējumā nav būtiski, ka ceļa zīmes tika novietotas uz pieteicēja īpašumā esošās z/s „*/Nosaukums/*" zemes, jo, kā redzams no fotogrāfijām, ceļa zīmes izvietotas ar mērķi organizēt satiksmi uz Ceļa. Savukārt minētā kompetence konkrētajā gadījumā ir noteikta tikai Dobeles novada pašvaldībai.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, tiesa atzina, ka pieteicējs ar savu rīcību (ceļu zīmju uzstādīšanu un izvietošanu) ir pārkāpis Ceļu satiksmes likuma 38.panta otrā daļā noteikto, ka satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu veic ceļa pārvaldītājs.

Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka ceļa zīmju uzstādīšana netika saskaņota ar Latvijas Valsts ceļiem vai atbilstoši saskaņotajai projekta dokumentācijai.

Secināms, ka atbildētājs pamatoti konstatējis, ka pieteicējs patvaļīgi uzstādījis ceļa zīmes, par ko atbildība paredzēta LAPK 140.panta pirmajā daļā.

Nav uzskatāms par būtisku procesuālu pārkāpumu apstāklis, ka atbildētājs Lēmumā nav atsaucies uz tiesas analizētajām Ceļu satiksmes likuma tiesību normām, jo minētais nemainītu Lēmumu pēc būtības. Gan Protokolā, gan Lēmumā ir skaidri izklāstīti konstatētie apstākļi, no kā var secināt, kā izpaudies administratīvais pārkāpums.

[4.4] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka savas darbības esot saskaņojis ar Lauku atbalsta dienestu.

Kā jau tiesa secināja, ceļa zīmju izvietošana saskaņojama ar Latvijas Valsts ceļiem, nevis ar Lauku atbalsta dienestu.

Tāpat tiesa norādīja, ka iespējamā atbildētāja pienākuma nepienācīga izpilde ceļa Nr.25 „Akācijas – Vīndedžu kapi" uzturēšanā, uz ko norāda pieteicējs, un kas arī konstatēta Latvijas Valsts ceļu veiktajā Ceļa apsekošanā *(lietas 34.lapa),* nedod pieteicējam tiesības organizēt satiksmi uz Ceļa, patvaļīgi uzstādot ceļa zīmes.

[4.5] Tiesa konstatēja, ka pieteicējam ir piemērots naudas sods Ls 50, kas ir minimālais naudas soda apmērs, kas noteikts par LAPK 140.panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu. Minētais soda apmērs tiesas vērtējumā ir pamatots un samērīgs, ņemot vērā, ka pieteicējs sākotnēji atzina savu vainu, kas vērtējams kā atbildību mīkstinošs apstāklis LAPK 33.panta izpratnē.

[4.6] Tiesa secināja, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu noraidāms.

[5] 2010.gada 8.decembrī Administratīvajā apgabaltiesā saņemta *A.A.* apelācijas sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 2.decembra spriedumu. Apelācijas sūdzībā norādīts, kaut arī pieteicējs izdarījis administratīvi sodāmu darbību saskaņā ar LAPK 140.panta pirmo daļu, tomēr rīkojies galējās nepieciešamības apstākļos, jo pieteicējam nebija citu iespēju un līdzekļu kā brīdināt par to, ka pieteicēja z/s „*/Nosaukums/*" teritorijā tiek veikti grāvju un caurteku tīrīšanas darbi, kas saistīti ar izraktās zemes izbēršanu uz ceļa nomales un vēlāk tās iekraušanu un aizvešanu.

Pieteicējs lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un Lēmumu.

[6] Pieteicējs piekritis lietas izskatīšanai rakstveida procesā *(lietas 51.lapa).*

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.pantu un LAPK 286.[10] pantu apgabaltiesa lietu izskatīja rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums par to, ka ir pierādīta pieteicēja vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, ir pareizs un pietiekams, līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, tāpēc tos pašus apsvērumus atkārtoti nenorāda.

Par apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto

[9] Pieteicējs neapstrīd izdarīto pārkāpumu, bet norāda, ka rīkojies galējās nepieciešamības apstākļos, jo pieteicējam nebija citu iespēju un līdzekļu kā brīdināt par to, ka pieteicēja z/s „*/Nosaukums/*" teritorijā tiek veikti grāvju un caurteku tīrīšanas darbi, kas saistīti ar izraktās zemes izbēršanu uz ceļa nomales un vēlāk tās iekraušanu un aizvešanu.

Izvērtējot lietas apstākļus, apgabaltiesa nepiekrīt pieteicējam, ka viņa darbības būtu atzīstamas par veiktām galējās nepieciešamības apstākļos.

[10] LAPK 17.pants noteic, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, tas ir, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais. Juridiskajā doktrīnā norādīts, ka „galējā nepieciešamība atšķiras no nepieciešamās aizstāvēšanās ar to, ka kaitējums netiek radīts tam avotam, kurš izraisījis apdraudējumu, bet gan citam

objektam" *(U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre. Krimināltiesības: vispārīgā un sevišķā daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2001., 85.lpp.)*.

Tādējādi galējā nepieciešamība kā apstāklis, kas vispār izslēdz administratīvo atbildību, ir definēta kā darbība, ko persona izdara, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai. Turklāt galējās nepieciešamības apstākļos šo kaitējumu novērst nav iespējams citādi, kā vienīgi radot citu kaitējumu tiesībām un interesēm, ko aizsargā likums. Īpaši šeit jāņem vērā obligāta normas prasība, ka šajos apstākļos radītajam kaitējumam jābūt mazākam nekā novērstais kaitējums.

Vienlaikus jānorāda, ka tiesību teorijā ir atzīts - galējās nepieciešamības stāvoklis ir tad, kad apdraudējums ir īstens (reāls), patiesi pastāv un viņu iespējams novērst, vienīgi radot kaitējumu trešajām (apdraudējumam nepiederīgām) personām. Šīs rīcības būtība ir valsts vai sabiedrības interešu, savas vai citas personas aizsardzība no apdraudējuma, kurš jau sācies.

No iepriekš minētā secināms, ka, lai izšķirtu jautājumu, vai persona administratīvo pārkāpumu ir izdarījusi galējās nepieciešamības stāvoklī, ir jākonstatē, vai pastāvēja reāls apdraudējums un vai radītais kaitējums ir bijis mazāks par novērsto kaitējumu. Turklāt no galējās nepieciešamības institūta jēgas izriet arī tas, ka *tā ir tūlītēja rīcība, aizsargājot aizskartās intereses*, kad personai nav laika izvērtēt citus rīcības variantus, turklāt ir pieļaujama kaitējuma nodarīšana šo aizskarto interešu apdraudētājam.

[11] Konkrētajā gadījumā, lai atzītu pieteicēja rīcību galējas nepieciešamības stāvoklī, būtu jākonstatē, ka pieteicējam nebija laika izvērtēt citus rīcības variantus, jo pastāvēja reāls apdraudējums kādām valsts vai sabiedriskajām, vai personas interesēm.

Izvērtējot *A.A.* apelācijas sūdzības argumentus, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pieteicēja norādītais, ka viņam nebija citu iespēju un līdzekļu kā brīdināt par to, ka pieteicēja z/s „*/Nosaukums/*" teritorijā tiek veikti grāvju un caurteku tīrīšanas darbi, neatbilst neplānotai tūlītējai rīcībai, kad nav iespējams apsvērt citus rīcības variantus un rīkoties saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto.

Pieteicējam konkrētajos apstākļos bija iespējams rīkoties citādi, proti, bija iespējams jau savlaicīgi vērsties pašvaldībā, lai saskaņotu veicamos darbus, lūgtu uzstādīt pagaidu ceļa zīmes vai tmldz. Pieteicējs minēto nav darījis, bet ir patvaļīgi uzstādījis ceļa zīmes.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa secina, ka neizpildās viens no obligātajiem LAPK 17.panta (galējā nepieciešamība) nosacījumiem, proti, ka briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[11]panta otrās daļas 1.punktu, 286.[14]pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Atstāt negrozītu 2010.gada 28.aprīļa Dobeles novada Administratīvās komisijas lēmumu Nr.D41 185 par *A.A.* (p.k./*personas kods*/) saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 140.panta pirmās daļas, bet *A.A.* apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese referente *(paraksts)* V.Zommere

Tiesneses *(paraksts)* S.Gintere

(paraksts) M.Osmane

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese V.Zommere
Rīgā, 2012.gada 5.martā